

[Rasmus Hansen.]

havde evnet som Organisatorer af udenrigsk Handel, og endvidere fremhævede den høje Levestandard, som de nordiske Lande, sammenlignet med andre Lande, har evnet at gennemføre.

Jeg kunde nævne andre Omraader, der kunde f. Eks. nævnes Udviklingen inden for Landbruget under Folkestyret. Vi har oplevet denne Udvikling under en Statsform, hvor Kritik frit kunde udfolde sig, og den Dag vi gav Slip paa Retten til den frie Meningsudveksling om det, der kommer til os fra andre Lande, om andre Landes Statsformer, Erhvervsorganisationer, Retsbegreber o. s. v., den Dag vi ensidigt lod os paavirke af et enkelt Lands Propaganda, den Dag, vi lod en saadan Propaganda sive paa mange Maader og ad mange Veje, uden at Meningerne om den brydes, uden aandelig Modstand, den Dag vilde vi indlede Nationens Udsettelse som Nation.

Naar man har villet fremstille denne Meningsudveksling, der værner om Nationens Livsbetingelser, som en Krænkelse af vore Forpligtelser som neutral Stat, saa er det urimelig Tale. Vor Neutralitet paavirkes ikke af denne Meningsudveksling om Forhold i andre Lande i den Hensigt at sigte, hvad vi vil acceptere af udenlandske Reforme og Synspunkter i vort indre politiske Liv. Landets statspolitiske Neutralitet er urokkelig. Dets statspolitiske Neutralitet hviler paa Befolkningens Overbevisning, og det er, som jeg har fremhævet, en Overbevisning, der har dybe Rødder i den politiske Udvikling her i Landet. Formentlig er man ogsaa klar over dette i ansvarlige Kredse uden for Landets Grænser. Naturligvis kan vi i vor offentlige Debat ikke komme ... Jeg maa maaske spørge den højtærede Formand, om det er mig eller det ærede Medlem Hr. Christiani, der har Ordet.

Første Næstformand (Vanggaard): Det er Formandens og ikke Talerens Opgave at forsøge overholdt Roen i Salen. Formanden kan imidlertid ikke løse denne Opgave uden Medlemmernes virksomme Bistand. Jeg vilde være taknemmelig, hvis man i samme Grad vilde erindre denne Interesse, naar man sidder paa sin Plads i Salen, som naar man staar paa Talerstolen.

Rasmus Hansen: Naturligvis kan vi i vor offentlige Debat ikke komme uden om rimeligt Hensyn til Landets statspolitiske Neutralitet, og Grænsen maa være, at vi afholder os fra at udæske den ene eller den anden af de krigsførende Parter. Men vi

har ikke nogen som helst Grund til Eftergivenhed over for urimelige og uholdbare Fortolkninger af Begrebet Neutralitet; naar Talen er om vort indrepolitiske Liv, Fortolkninger, som vil gøre os magtesløse over for Strømninger, der kommer udefra, over for Agitation for andre Landes Statsformer og Livsanskuelser. Vort Standpunkt maa derfor blive: Respekt for Hensynene til Landets Neutralitet, Respekt for Nationens Livsbetingelser.

Det ærede Medlem Hr. Hartel har en anden Mening. Det ærede Medlem gav Tilslutning til det ærede Medlem Hr. Jens Møllers sagligt ubegrundede Angreb paa det ærede Medlem Hr. Hartvig Frischs Forhold til Landets Neutralitetspolitik, til det Afsnit i det ærede Medlem Hr. Jens Møllers Tale, hvori det hed, at det var modbydeligt at høre det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch tale om Neutralitet. Det ærede Medlem Hr. Hartel gav med andre Ord Tilslutning til, at Begrebet Neutralitet fortolkes paa en Maade, som er uden Hjemmel i de almindelige Neutralitetsregler. Det ærede Medlem sagde fromt, at det offentlige Livs Mænd ligesom Cæsars Hustru ikke alene skulde være uden Brøde, men ogsaa uden Mistanke. Ingen bør misforstaa det ærede Medlem Hr. Hartels Hensigt. Landets Neutralitet skal bruges til noget, som ikke vedkommer Neutraliteten. Med Hensynet til Landets Forhold til Udlandet vil det ærede Medlem begrunde en Underminering af Folkestyrets Idé. Det ærede Medlem Hr. Hartel har tidligere her i Tinget gjort sig til Talsmand for dette intrigante Standpunkt og paa en Maade, som foranlediger mig til at minde det ærede Medlem om den Karakter, som Jago i Shakespeares „Othello“ har. Det ærede Medlem er jo meget glad for Citater fra og Henvisninger til Klassikere, og paa den Foranledning, som det ærede Medlems sidste Tale giver mig, maa jeg maaske minde det ærede Medlem om en anden Skikkelses karaktermæssige Egenskaber, nemlig de karaktermæssige Egenskaber, som findes hos Bisp Nikolas i Henrik Ibsens „Kongsemnerne“, og som Henrik Ibsen har ladet Korsbroderen karakterisere med disse Ord — jeg beder om Tilladelse til et kort Citat —:

„Hejses som Mærke Usseldoms Klude, sætter de Æren i Flugt og i Fald, da er det Bisp Nikolas, som er ude, Bagler-Bispen, som røgter sit Kald.“

Det ærede Medlem Hr. Frits Clausens Metode har været den samme som det ærede Medlem Hr. Hartels. Alle Medlemmer i